

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qualitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

53. An etiam jure novo ab habendis beneficiis istiusmodi curatis excludantur Canonici & Clerici regulares.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

ad beneficia secularia etiam curata omnino incapax existat. Neque in hoc etiam, cum non translatis dispensare posse videtur Episcopus; cum non possit contra Canones & Concilia dispensare. *Garc. n. 21. Affirmatque apud Eundem & apud Gonz. ad reg. 8. gl. 7. n. 54. Maudol. in praxi sign. gratia. tit. de dispens. Monach. pro benef. hodie non dispensari cum Monacho ad beneficium curatum obtinendum, prout in Bulla Pauli IV. continetur, quæ est constitutio illius 28. & incipit: Postquam divina bonitas. de dato 13. Cal. Aug. 1558. ubi etiam disponitur privari quibuscunque beneficiis, etiam curatis, regularem, qui absque Apostolica dispensatione illa obtinuit. Gonz. loc. cit. In necessitate autem, dum nimirum non inveniuntur Clerici seculares idonei, censet Castrop. n. 11. beneficia talia non esse adhuc conferenda regulari in titulum, sed in Commendam ex eo, quod alius provisionis modus non sit necessarius, & hic licet aptior: poterit siquidem, quando cunque reperietur minister secularis idoneus, removeri, & sic decusum videatur à S. Congregatione in declaratione ad c. 18. sess. 24. Trid. poteritque hoc ipsum facere Episcopus, prout habetur in eadem declaratione. Vide *Garc. n. 31. Observandum etiam quod ait Lott. l. 1. q. 34. n. 60. & 61. nihil prohibet, quod minus regulares promoveantur ad Parochialem, non tanquam claustralis, sed tanquam rector & Clericus secularis, ita ut tanquam alienatus à monasterio, cum eo nullam retineat communicationem, nec (tantum si aliis non deberet stare solus. *Gl. in c. unicum. de supplend. neglig. pral. V. revocari.*) tenetur ibi habere socium, ut voluit Abb. in c. constitutis. de elect. n. 2. & hinc est, quod licet regularis non possit presentari ad beneficium consuetum regi per seculares; id tamen intelligendum sit, si presentetur tanquam claustralis, non verò si presentetur ut secularis Clericus *Gl. in Clem. unicam. V. secularibus. de supplend. neglig. pralat.* ita Lott. circa quod tamen advertit, quod ait Card. de Luca, de regular. D. 36. n. 11. certum est, quod admittit illa facultate (nimirum habendi Parochialem secularem) illa non solvit à vinculo religionis, neque religiosum professum efficit Clericum secularem, sed solum eum habilitat, ut vivere possit extra claustrum in habitu Clerici secularis sub jurisdictione Ordinarii; ut quandoque per gratiam specialem concedi solet aliquibus religiosis ex pio motivo,**

Queres 53. An etiam jure novo ab habendis beneficiis istiusmodi curatis excludantur Canonici & Clerici regulares?

Respondeo affirmativè: *Pirh. loc. cit. num. 118. Garc. n. 33. citans pro hoc Gonz. gl. 7. n. 53. (ubi is expressè: hodie nulli regulares, etiam si sint Canonici, habere possunt sine dispensatione Apostolica beneficia curata, neque in perpetuum neque ad tempus, & quidem in editione novissima de Anno 1676. etiam Tamb. loc. cit. n. 12. dicat, quod Gonz. in posteriori editione sui operis de veritate melius edoctus sententiam oppositam tenuerit, idemque de eo testetur Corrad. in p. 2. disp. l. 6. c. 1. n. 10. quod loc. cit. nempe n. 53. in addit. in secunda impressione dicat, quod re maturius considerata contrarium est tenendum; tum quia de jure communi Canonici regulares potest obtinere Parochialem, c. quod Dei timorem; tum etiam quia per Concil. Trid. non modò est aliquid abrogatum, imò potius approbatum sess. 14. c. 11. dum*

statuit, quòd hujusmodi Canonici translati de uno ad alium Ordinem non possint obtinere beneficia curata: unde quoad non translatos videtur Concilium approbare dispositionem juris communis) & Prosperum de Augustino in appendice bullarii V. regular. Canon. pag. 577. sic expressè tenet Corrad. loc. cit. n. 13. ubi, postquam opposita sententia fundamenta omnia retulisset, concludit his verbis: *absolutè dicendum, Canonici regularibus non posse citra Sedis Apostolica dispensationem concedi Parochialem Ecclesiam, prout non modò restantur omnes peritissimi, & antiquissimi Curiales, sed & multi Pontifices significarunt teste Sanch. in Decal. to. 2. l. 7. c. 26. num. 71. restaturque idem Corrad. sic resolutum per S. Congregationem præpositam negotiis Episc. & regular. in una Cremon. de Anno 1630. (vel ut habet Barb. Anno 1603.) his verbis: Canonici regulares non obstante c. quod Dei timorem. non admittantur ad curam Parochialium Ecclesiarum absque Sedis Apostolica dispensatione &c. item Barb. juris Ecclesiast. l. 3. c. 4. num. 80. citans pro hoc Navar. in summa Bullar. tit. de Canon. regular. n. 2. Mirand. in man. Pralat. to. 1. q. 32. a. 5. Laurent. de Franchis de contro. inter Episc. & regular. in quæst. var. q. 86. Sanch. ubi ante &c. ac dicens, quamvis contrarium viderit in Curia ad instantiam Canonorum regularium Lateranensium per aliquos advocatos approbatum; sibi tamen non minimum injectum scrupulum per aliam DD. resolutionem asserentium dispositioni istius cap. quod Dei timorem. fuisse derogatum per concordata Concilii Lateran. sub Leone X. & sic jam non licere Canonici regularibus secularia beneficia curata obtinere. Item Tondut. qq. benef. p. 1. c. 18. n. 15. ubi ait; cum hac sententiâ concludendum, & non esse recedendum à dictæ Congregationis declaratione; etsi fateatur se aliàs, prius quam citatos AA. legisset, consuluisse pro sententiâ oppositâ ad instantiam & requisitionem D. Gigard. Canonici regularis S. Antonii Viennensis. item C. Luc. de regul. d. 36. num. 11. loquens de Canonico regul. ad Parochiam secularem promotò ait: ideòque manet regularis incapax beneficiorum secularium, iis exceptis, quæ per Papam scienter cum dispensatione hujus obstaculi sibi collata fuerint; Quamvis idem Card. in annot. ad Trid. d. 13. postquam *ibid. n. 1. dixisset, disponi in decretis Trid. ut regulares beneficiorum secularium sint incapaces, asserat n. 5. in Canonici autem regularibus adesse videretur quædam specialitas, ut servitio Ecclesiarum secularium curam animarum habentium addici valeant, citatque pro hoc postremo Pignatell. consult. Can. 44. Item tenet nostram responsonem Pelizarius in man. reg. to. 2. tr. 8. c. 6. sect. 4. n. 236. omnium verò fusissimè nostram hanc responsonem tenet, & acriter tuetur, & specialiter quidem de incapacitate Canonorum regularium Ordinis Præmonstratensis Jacob. Pignatelli. to. 1. consultat. 44. ubi postquam præmisserat fusè fundamenta sententiæ oppositæ, num. 13. inquit: statuendum tamen omnino est, Canonicos regulares Ordinis Præmonstratensis ceterisque alios Regulares &c. incapaces Ecclesiis Parochialibus secularibus, tam quoad eas, quæ sunt jurispar. quàm quoad alias generaliter; cum non possit assignari respectu capacitatis major ratio in unâ, quàm in aliâ; nec à sacris canonibus super hoc ulla reperitur constituta diversitas. item n. 20. dicit: hanc sententiam esse certissimam iudico; præsertim post Trid. & num. 24. ubi, quod hodie requiratur dispensatio Pontificis, ut Canonici regularis ad secularem promoveri possit, quodque hoc sit *indm.***

indubitatum, etiam inspectâ mente S. Concilii per Eminentiſſimos Patres & interpretes declarata, probatur ex sensu S. Congregat. Concilii, cui solenne est decernere, quod nullus hodie regularis absque dispensatione Papa obtinere possit ſeculare beneficium, licet curatum, ut in una Cremonens. 1. Septemb. 1630. in una Tarrinens. 27. Octobr. ita, ut neque Canonicus regularis, non translatus degere possit extra claustra in habitu presbyteri ſecularis sub prætextu, quod obtineat beneficium ſeculare &c. & tenere videntur omnes ii, qui expressè de regularibus loquuntur, ut Castrop. loc. cit. citans Piacet. Sanch. &c. Contrarium sentientibus Engels loco supra cit. Vivian. in pr. juris pat. in appendice ad c. 2. l. 6. ubi etiam testatur S. Carolus Boromæum, prævio concursu Anno 1584. contulisse Parochialem quandam Ecclesiam Canonico regular. Lateran. Paris. de resign. l. 2. q. 1. n. 111. ubi ait: Canonici regularis potest ex dispensatione Episcopi obtinere curatum; sic resolutum dicens à Rota in Metensi. paroch. 16. Novemb. 1552. teste Caputaq. decis. 85. p. 1. ubi testatur esse commune. Eadem habet Paris. l. 4. q. 5. n. 5. & fusè Tamb. de jure Abb. 10. 3. d. 9. quæſito. 8. n. 11. juncto n. 13. ubi absolute ait: Canonicos regulares tam de jure communi, quam novo absolute sine speciali Sedis Apostolicæ dispensatione cum solâ suorum superiorum licentiâ posse beneficia ſecularia (etiam absque eo, quod n. 13. addat curata) in titulum obtinere: citat pro hoc Pennotum l. 2. histor. tripart. canonic. regular. c. 72. item fufiffimum Consilium Domini Viuentii Parentis contra quosdam apud Garc. n. 24.

2. Pro nostræ sententiæ fundamento afferuntur plura responsa Pontificum teste Sanch. loc. cit. & declarationes S. Congregationis. Prima harum ad c. 10. sess. 14. Trid. sic habet: regulares sunt incapaces beneficii simplicis, etiam si essent Canonici regulares; non autem beneficii curati juxta dispositionem c. quod Dei timorem &c. licet non hodie, cum obſtet Conc. Lateran. Altera ad c. 18. sess. 24. S. D. N. Gregor. XIII. noluit licere Canonico regular. Congregationis Lateranensis, etiam de licentiâ sui Generalis, absque permissu summi Pontificis, assumere curam animarum ad tempus &c. multoque minus beneficium curatum. Tertia, quam refert Garc. n. 32. est de Clerico quodam regulari, vetito à Papa admitti ad concursum, eò quod Concil. Lateranen. prohibuerit regulares habere ſeculares parochiales. & maxime declaratio illa allata à Barbosa, & ista allata à Pignatelli. qui etiam loc. cit. n. 20. & 22. ex ipsis Trid. verbis sess. 14. c. 11. ubi taliter translatus, etiam si Canonico regularium fuerit ad beneficia, etiam curata omnino incapax existat, hoc format argumentum, quod Concilium dicto loco non loquatur; ut volunt Adversarii, de Canonico ad strictiorem regulam translato; sed alio simplici regulari ad ipsos Canonicatus regulares translato, eò quod si secus intellexisset Concilium, vana fuisset hæc resolutio, seu hoc decretum; cum jam certum esset, per Concilium Lateran. relatum in c. monachi, de statu monach. quod taliter translatus tanquam effectus filius alterius religionis strictioris omnino erat incapax hujusmodi beneficiorum; sed quia in translato ad Canonicos non modò erat dubium; sed contrarium expressè dispositum per c. quod Dei timorem. eodem tit. ideo Concil. Trid. ad corrigendam hujusmodi dispositionem statuit, quod etiam si sit de iis, hoc est, etiam si ad Canonicos ipsos regulares, qui aliàs admittebantur, fuerit translatus ad beneficia præfata omnino sicut alii (intellige Canonici illi regulares, ad quos translari) incapax existat; subjungitque Pignatelli n.

22. neque ex eo, quod de translatis solummodo mentio fiat, ad istos restringenda dispositio ea Trid. quasi, ut arguunt Adversarii, in non translatis dispositio cit. c. quod ad Dei timorem. incorrecta remaneat. Advertendum siquidem est, quod Concilium de translatis locutum fuit ratione facilioris & frequentioris contingentia, ut bene colligitur ex lecturâ totius textûs, & præsertim sub initium; ubi: quia verò regulares de uno ad alium Ordinem translati faciliè à superiore suo licentiam standi extra monasterium obtinere solent; non autem, ut excluderet, quin de aliis omnibus etiam non translatis esset intelligenda; in quibus eadem & major ratio prohibendi militabat. Format & aliud argumentum ex supradictis idem Pignatelli à n. 26. hoc modò quod Sedes Apostolica judicare consuevit, idem semper & ubique judicandum est juxta c. in causis. de re judic. Sed ita de incapacitate Canonico regularium ad dicta beneficia statuere & judicare consuevit hæc Sedes; nempe Pius V. in constitutione suâ: lubricum vita genus. ubi dictum Canonico S. Georgii esse capacem pro obtinenda Ecclesiâ Parochiali ſeculari, concurrente tamen expresso Sedis Apostolicæ permissu. Et Gregor. XIII. prout refertur à S. Congreg. supra cit. item responsa sacra Congregationis habent vim interpretationis authenticæ, atque adeò vim legis juxta Suar. de ll. l. 6. c. 1. n. 2. & S. Congregatio semper solita est respondere contra capacitatem Canonico regularium. Ac denique c. illud. quod Dei timorem. ideo permittit canonicis curam animarum, quam negat monachis; quia dicti Canonici, ut ibidem dicitur, regulæ inserviunt laxiori, sive non ita strictam vitam vivunt ac monachi; sed Canonici regulares successu temporis vitam ceperunt ducere strictiorem vi constitutionum suarum; adeò que nunc militat eadem ratio in his Canonico, quæ in monachis militabat; & sic eadem juris censura eos afficiat necesse est; dum enim lex fundatur in religione, ita accipit Canonicos regulares, sicut & monachos; cum Canonicus regularis æquè ac monachus, esse non potest Patrinus elevando Baptizatum de fonte, quia textus id prohibens monachis, fundatur in religione. Et quod specialiter concernit Præmonstratenses, contra illos sic arguit Pignatelli. l. c. n. 19. quod ipsa, quæ hac in parte prætendunt, privilegia satis arguant, ipsos de jure communi capaces non esse; cum jus singulare sive privilegium ostendat, jus commune esse in contrarium, dictaque privilegia, siquæ sint, recipere interpretationem passivam à jure communi, adeò que intelligenda solum in casu, quo non repellantur sacerdotes ſeculares idonei ad curam. Et in specie de Canonico regulari ait: docere Host. Innoc. in c. quod Dei timorem. Garc. p. 7. c. 10. n. 19. in fine. Lamb. de jure pat. l. 2. p. 1. q. 7. a. 19. nu. 22. & a. 22. n. 1. Rebuff. in p. 2. de dispens. cum regular. n. 40. Attenditur enim semper necessitas & utilitas Ecclesiarum in præficiendis regularibus ad curam animarum. Gloss. in c. quod Dei timorem. v. regimen. Corrad. pr. benef. p. 1. c. 5. n. 7. juncto c. Priscis. c. monachi. c. cum; pro utilitate. 16. q. 1. & hinc, ut ait Pignat. n. 19. in casu permissu requiritur dispensatio Episcopi; quam non nisi ex justâ causâ & necessitate concedere possit; pro quo citat Bellam. decis. 718. Paris. l. 4. q. 5. n. 5. Barb. ad c. quod Dei timorem. n. 2. additque in fine cit. n. 19. Pignat. ex Germon. valde laudari Episcopos, qui tales dispensationes negant. Ac denique sic concludit contra eosdem Præmonstratenses Pignatelli n. 30. unde

nullum profecto fundamentum Præmonstratensēs constituere possunt super assertis privilegiis, contentis in diplomate Clem. VII. quia, ut perspicue videre est, loquitur tantum de parochialibus ad collationem ipsorum Abbatum pertinentibus, & eorum Ordini unitis; quatenus autem de aliis loqueretur, esset per Concil. Trid. & decretum Gregor. XIII. abrogatum; ac præcipue per Constitutionem Pii IV. quæ incipit: *in Principis Apostolorum sede*, in fine Concilii appositam: quia Pontifex revocat expressè omnia privilegia, indulta, exemptiones, dispensationes, immunitates, aliæque jura quomodolibet concessa monasteriis, Abbatibus, Conventibus, Regularibus, omnibusque cujusvis gradus, & qualitatibus personis ad terminos Concilii cum clausula sublata & decreto irritante; sed neque illis suffragari posse ait n. 31. aliud diploma Greg. XIII. confirmatorium constitutionum, & privilegiorum Ordinis Præmonstratensis; cum & illud loquatur tantum de parochialibus unitis, ac sub conditionibus, quatenus non sunt decretis S. Concilii repugnantia, nec reservationes & affectiones Apostolicas impediunt.

3. Opposita sententia fundamenta sunt, primum, idque potissimum apud Engels, Gonz. in editione 2. loc. cit. n. 11. quod Trid. sess. 14. c. 11. prohibendo Canonicum regularem ad alium Ordinem translatum ad faculare beneficium, etiam curatum, assumi, etiam tacite innuat, non translatum assumi posse; cum exceptio firmet regulam, etiam in casibus non exceptis, adeoque inde rectè inferatur, alios religiosos non translatos beneficiorum secularium curatorum capaces esse: verum ad hoc satis responsum est à Pignatelli. Secundum quod Rota in una Papiensi jurispar. 6. Martii. Anno 1598. coram Seraph. sic resolverit, quod licet facularia beneficia non sint conferenda regularibus, possint nihilominus curata conferri Canonicis regularibus. Tamb. cit. n. 11. Pennot. loc. cit. n. 5. item quod S. Congregatio Anno 1602. (quam declarationem refert Gabr. Pennot. apud Tamb. loc. cit.) id declaravit his verbis: *Congregatio Concilii censuit decretis ejusdem Concilii Canonicum regularem non prohiberi obtinere beneficia curata, nisi fuerint ex eis translatis, de quibus habetur in decreto c. 11. sess. 14.* Atque ita tam Rota, quam S. Congregatio longè post illud decretum aliud, quod emanasse dicitur Anno 1581. fenserit, adeoque dicendum sit, illud non fuisse praxi demandatum, vel promulgatum (uti id expressè dicit Pennot. de decreto illo facto auctoritate Gregor. XIII.) ne aliàs cogamur dicere Rotam illud contempsisse, aut ignorasse. Tamb. loc. cit. de qua etiam declaratione ait Corrad. loc. cit. quamdiu non constat de intentione Papæ, declarationem nihil facere, quin nec sufficere, Papam sic aliquando voluisse, cum postea potuerit voluisse contrarium; quia voluntas non reducta ad actum legis vel dispositionis nihil operatur. Tertium fundamentum sumitur ex facto illo S. Caroli Borrom. quo contulit facularem parochiam Canonico regulari Anno 1584. quam provisionem verbatim refert Pennot. Adeoque triennio post illud decretum.

Quæres 54. An religiosi obtinere possint citra dispensationem beneficia duplicia secularia, quæ sunt absque curâ animarum propriè tali, puta præfecturas Ecclesiæ Collegiata secularis, v. g. Præposituram, Decana-

rum &c. dum hæc sunt cum solâ jurisdictione aliquâ fori externi in eos, qui sunt de collegio, vel etiam absque jurisdictione, omni, habentes solum æconomicam veluti gubernationem in convocando collegio, de liberandoque & disponendo cum illo de rebus ad collegium spectantibus?

Respondeo affirmativam contradictionis partem censeri probabilem à Pelizar. in man. regular. To. 2. rr. 8. c. 8. sect. 4. n. 235. item à Less. loc. cit. ubi tamen addit, ad similia regularem non esse promovendum, nisi necessitas vel magna Ecclesiæ utilitas id postulare: utramque partem probabilem censet Sanch. in decal. loc. cit. n. 72. pro utraque citans plures AA. et si affirmativam censet probabiliorem contra Castrop. loc. cit. n. 8. negativam putat probabiliorem.

Quæres 55. An ad hoc, ut religiosus sive dispensative sive citra dispensationem obtineat beneficium seculari, egeat licentiâ Prælati sui proprii, & insuper Conventus?

Respondeo ad primum affirmativè: ad secundum negativè. C. si religiosus. de elect. in 6. quamvis autem ibi solum mentio fiat de electione ad Prælaturam, requiritur tamen ea ad quodlibet aliud beneficium; cum ratio talis textus etiam in aliis locum habeat; quia nimirum religiosus liberam voluntatem non habet; sed subiectam suo superiori. Sanch. loc. cit. n. 57. Rodriq. to. 1. qq. regular. q. 34. a. 5. Castrop. loc. cit. n. 16. Pirh. loc. cit. Vide de his & seq. Pelizar. loc. cit. Hac tamen licentiâ non eger, ut obtineat à Papa beneficium, cum religiosi omnes sint Pontifici immediatè subiecti, Sanch. & Castrop. loc. cit. neque eâ eger ad acceptationem summi Pontificatus. AA. iidem contra Rodriq. & alios apud Sanch. cum hæc jam ab ipso jure concessa sit. C. licet. de elect. ubi habetur, nullum impedimentum apponi posse à duabus partibus Cardinalium præter hæresin, adeoque nec impedimentum non habitæ licentiæ. Neque ob intento beneficio parochiali in titulum eger Prælati licentiâ, ut relicto illo beneficio, alterum acceptet, cum acceptatione prioris beneficii manserit sui juris, & exemptus à Prælati regularis obedientiâ, quæ est ratio, ob quam Prælati licentiâ expostulabatur, Castrop. loc. cit. citans Sanch. Imol. Anchar.

Quæres 56. Num sufficiat licentiâ data antecedenter ad electionem, collationem, vel præsentationem sub conditione, si eligaris?

Respondeo negativè: cum Clem. fin. de elect. expressè dicatur: *cum concessa religioso à superiore suo licentiâ, ut electioni vel provisioni, si quam de ipso fieri contigerit, suam dare possit assensum, ambitionis vitio viam pariet, nullius eam existere volumus firmitatis*: hinc licentiâ hæc semper subsequi debet provisionem. Sanch. loc. cit. n. 60. & antecedere acceptationem: aliàs hanc non reddit firmam; quod enim à principio nullum est, tractu temporis convalescere nequit, Sanch. c. 16. num. 63. Castrop. loc. cit.

Quæres